

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: **Videken:**
 Egy hóra. . . 1 hóra. Egy hóra. 1 hóra. 50 Hfl.
 Negyedévre 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Feladó szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRÖNÖVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Pincz-utca 49. szám.

Idegesség

Debrecen, április 25.

Két napnál alig több telt el azóta, hogy **Lukács László** miniszterelnök az ellenzék pártjaival megkezdte tanácskozásait. A tárgyalások eddigelé eredményre nem vezettek. A kormányelnök és az ellenzék vezéreinek felfogása között még ellentétek állanak fenn, amelyek áthidalása eddig nem sikerült. Ezek tények, amelyek elleplezésével a szituációt meg nem javítanánk.

Csudálkozunk azonban rajta, hogy az eddigi pourparler-k eredménytelensége valami idegességet támaszt némely politizáló körökben, de főképpen a sajtónak egy részében. Lukács Lászlóra nézve bizonyára felette hízog, ha feltételezték róla, hogy ő huszonnégy óra meg fogja szüntetni az ellentéteket. Csudák azonban ma már a politikában sem történnek. És lehetlenségekre Lukács László sem képes. Iyeneke nem is vállalkozott.

Elvégre is a magyar képviselőházban tizenegy hónapja folyik már egy gyilkos obstrukció. A pártokat mélyreható ellentétek választják el egymástól. A harc folyamata alatt újabb incidensek merültek fel, amelyek újabb szakadásokat eredményez-

tek. Nehéz és veszedemes szituáció állott elő.

Ennek a helyzetnek a szanálására vállalt missziót az új miniszterelnök. Arra azonban nem vállalkozott, hogy ezt a nehéz munkát huszonnégy óra alatt végrehajtsa.

Az a tény azonban, hogy az ellentétek áthidalása a mai napon még nem sikerült, korántsem jelenti azt, hogy az a legközelebbi jövőben nem sikerülhet. Lukács László azzal a programmal jön, hogy ő a választói reformot igazi liberális szellemben és széles, demokratikus alapon megalkotja. A kiindulási pontja tehát ugyanaz, mint azé a politikai párté, amely a választói reformért folytatott eddigi obstrukciót a képviselőházban. Teljes jóakarattal és becsületesen keresni fogják tehát tovább a megegyezés lehetőségét. Bizunk benne, hogy ezt meg is találják.

Egy tényt természetesen a Justh-pártnak sem lesz szabad figyelmen kívül hagynia. És ez az, hogy a választóreform nem kizárólag tőlük függ. Hogy annak tartalmát nem egyedül az ő pártjuk dönti el. A Justh-párt elenyésző kisebbsége a magyar képviselőháznak s a többi párt ellenzésével vagy félretolásával semmit meg nem valósíthat. A politikai és parlamenti lehetőségeket figyelmen kívül hagyni a

Justh-pártnak sem szabad. Vezérek régi szereplői a magyar közéletnek. Alaposan ismerik a parlamenti erőviszonyokat. Számolniok kell azokkal. A minthogy számol azokkal minden irányban a miniszterelnök is.

Az kétségtelen, hogy a helyzet tengelye a parlamenti reform problémája. Tudjuk, hogy a kormányelnök a probléma valóban demokratikus megoldásának híve. Meg vagyunk győződve arról, hogy senki a magyarságot a saját országunkban választási cédulák útján expropriálni nem engedí. Ez a pozitívum és ez a negatívum adja a két határvonalat, amelyen belül helye van a kompromisszumnak.

Jó jelnek látszik, hogy Justh Gyulának Lukács Lászlóval folytatott tárgyalásában statisztikai adatok alapján került a kérdés megvitatásra.

Ha egyszer a parlamenti reform problémája a jelszavak izzó atmoszférájából a statisztikai érvek hűvösebb légkörébe kerül, inkább lehet bizni az eredményben.

JESZENSZKY SÁNDOR ÁLLAMTITKÁR KITÜNTETÉSE. A hivatalos lap, a Budapesti Közlöny mai száma közli azt a királyi kéziratot, amellyel a felségi Jeszenszky Sándor dr. miniszterelnökségi államtitkárnak kiváló érdemei elismerésül a Lpót-rend középkeresztjét adományozta.

Casanova

Irta: Szekula Jenő.

Holdvilágos este, késő július havában érkeztem Cesénába. Tulajdonképen Pármába akartam utazni, de egy kis vasuti baleset elterítette a céltól s a végzet, meg egy rozoga, egylovas parasztszeker ebbe az elhagyott, ódon kis olasz városkába vetett. Útőtt-kopott fész k. Hegyoldalba épített házikók. A lakossága is gyér és szegényes. Még nem is tudtam, mihez fogok itt kezdeni. Csak nehezen találtam szállodát. Dülledező, száz éves épület. A homlokzatáról lehullott a vakolat. Odon, lekopott ház, egyemeletes. Az erkély fölött fakóra mart aranybetűkkel a cégér: Albergo Luna.

Ez nem valami barátságos hely. Az udvaron magasra rakva az alomszéna: néhány szekér s szomorúan m rengő parasztló. Nálunk, szegényes kisvárosokban vannak ilyen szállodák, elhagyatott vidékeken. a merre még a vasut sem igen jár s kocsival, lóval utaznak az emberek. Hatalmas, vörösképi, ingujjra vetkőzött férfi fogad. Talán portás és tulajdonos is egy személyben.

A lépcsőházban sápadt petróleumlámpa világol.

Megdörgölöm a szememet. Hol vagyok? Ez egy száz év előtti város, amely így maradt, állva, szinte kővé meredten és mitem változott azóta, mikor még Goethe utazott erre s a hegyoldalba vájt országuton bujva rohogott tovább a postakocsi. Nem keresik föl a turisták, automobilfátyas amerikai höl-

gyek, nem téved erre unatkozó angol. Se villany, se gáz, se európai kényelem. Az udvaron parasztlóvak. Mintha varázspapucsba léptem volna tévedésből s hipp-hopp láthatatlan forgószélben kerek száz évvel visszarepültem volna a multba.

— Első emelet őt! — adja ki az utasítást a szállodás az álmos arcu szobapincérnek.

Zöldszini, elnyűtt frakk volt a pincéren, különös, kopott s oly furcsa szabásu, amelyet ma már csak a balletokban lehet látni. Régi táncmesterektől eltanult menüett-mozdulattal hajbókolt előttem.

— Kövessen kegyelmes uram! — mondja ünnepiesen.

Előre megy. Gyertyát gyújtva bevilágítja az utat előttem a rozoga falépcsőn és a kísértetiesen sötétlő üvegolyosón keresztül.

A szobába lépünk. Hideg, nyirkos levegő árad felém, mintha itt már évek óta nem szellőztettek volna. Pedig tárva-nyitva az ablak.

A pincér szertartásszerű mozdulattal meggyújtja a kandalóberben pirosló gyertyákat, melyeknek világa kísérteties fényt vet a mennyezetes ágyra s mély meghatottsággal mondja:

— Ime, Casanova ágya!

Az első pillanatban nem érttem meg.

— Ebben a szobában halt Casanova Jakab János, a pápa aranysarkantvusz vitéze, egy csillagsugaras júliusi éjszakán, valamikor a tizennyolcadik század közepe táján. E falak között élte át legigézetesebb szerelmi ka-

landját. Itt ismerkedett meg Henriette kissasszonnyal.

A pincér elfujta a gyertyáját, ünnepiesen hajbókolt s háttal az ajtónak kilép a szobából.

Magamra maradok.

Szédülök. Mintha csak kísértetek játszanának velem. A pirostestű gyertyák lángja is oly furesán lobog, táncol, mintha láthatatlan női ajkak fujnák a levegőt feléjük. — A szemem káprázik. Mintha mámoros lennék. Kábultan ülök le egy piros selvemmel bélelt székre.

Ostobaság az egész! Ki volt az a Casanova, hogy másfélszáz éves közelségében ily megmagyarázhatatlan elfogódottságot érzek. Egy velencei színész fia, egy senki, kóbor lovag, aki későn vagy nagyon korán született, egy kalandor, aki papnak készült, de imzamsámoly helyett szép asszonyok lába előtt térdelt. Elkárhozott egy női ölelés miatt, mely után hónapokig sóvárgott néha álmatlan éjszakákon; már a földön keresztülélte a pokol minden tüzét, hogy azután megvilágítottassék egyetlen tündéri pásztorórán. S végül meghalt, megsiratlanul, elfeledve, mint köszvényes vén könyvtáros, miután évekig kegyelemkenyéren élt a szolgák asztalán, a duki grófságban. De szebben megénekelni a szerelmet senki sem tudta, mint ő, ugy hiszem, ez a velencei világfi, aki égett és lángolt, mint egy pogánykorbeli filozóf, egy faun-szivű isten, aki véletlenül a tizennyolca-

Debrecen burkolása

Elviselhetetlen a helyzet a por miatt.

A debreceni honvédpáncsnokság átiratban kérte a várost, hogy a Péterfia-utcát és a Simonyi-utat a poros idők beálltával porolajjal öntöztesse.

Hiába huzzuk össze magunkon fázósan a tavaszi kabátot, elvégre mégis csak kimentünk a télből és a tavasz letagadhatatlannal beköszöntött a hölgyek színes ruháival, pompás kalapjaival, fakadó rügyekkel és máris elviselhetetlen portengerével. Most már kezd ereje lenni a napsugárnak, amely teljesen főszerítette az utca sarát és szabaddá tette Debrecen utcáinak irtózatos portengereit. Hogy aztán a folszabadult portömegekkel mit csinálnak a most grasszáló áprilisi szelek, arról minden debreceni embernek bőségesen alkalma nyílik személyesen szerezni meggyőződést.

Nem tulzás, hogy Debrecen utcáin elviselhetetlen a por, hogy az emberek tüdeje és szeme a legnagyobb veszedelmeknek van kitéve, a bőrünket csipkésre marja a por, a gégnék felét már lekoptatta a finom homok és a nők ruháit napok alatt pocskéká piszkolja a levegőben szállongó utcai piszok, szemét. — Nincs a városban egyetlen ember, akinek légzőszerveiben ne volna valami baj.

Ezt az állapotot tétlenül néznie nem szabad az illetékes faktoroknak, mert a por okozta veszedelem csak annál nagyobb lesz, minél beljebb megyünk a nyárba. Igaz, hogy már napokkal ezelőtt megkezdtek egyik-másik utca öntözését, de az is igaz, hogy sokkal kevesebb Debrecennek a vize, semhogy elegendő mértékben öntözteni tudná a várost, de meg minden utcának lajtokkal való öntözése óriási kiadást róna a városra. Avval pedig, hogy egy-két utcát öntöznek, éppen nincs megoldva a kérdés, mert a többi utcán még mindig marad elég vastag portömeg, hogy az egész város levegőjét tönkretegye.

A fokozottabb öntözés, vagy a porolajjal való locsolás kétségkívül segít valami keveset, de ez nem megoldás. Debrecen utcáit végre burkolni kell. Akár aszfalittal, akár más — de föltétlenül jól szigetelő — anyagból, de burkolni kell és pedig egész szélességében minden utcát. Azzal, hogy a vízvezeték miatt ugyanis föl kellene bontani a burkolatot, sokáig

dik században és Velencében jött a világra. De könyve, amely az asszonyi szépséget írja le ezernyi változatban, évszázadokig meg fog maradni, úgy gondolom, mint a Hochlied pokolban fogalmazott Énekek-éneke.

Mit kerestt ebben a szállodában? Most már tudom. Futott Velencéből, ahol már az ólomkamra meredt le rá, szegény gyógyíthatatlan és javíthatatlan szerelmesre. Egy éjszakát töltött csak itt s reggel felé különös zaj riasztotta föl álmából.

A szomszéd szobában egy öreg magyar huszárkapitány — még Mária Terézia királynénál szolgált — aludt egy gyönyörű szép nővel. De reggelre rendőrök törtek rá s követelték, bizonyítsa be, hogy az a nő, akivel együtt van, a felesége, különben a leányt irgalmatlanul magukkal hurcolják. A kapitány lármázott, pörölt, védte a hölgyet, akivel még Rómában a porta del popole előtt ismerkedett meg, kardot is akart rántani, de nem birt a sbirekkel s különben is csak latinul beszélt. Casanova közbelépett s kiszabadította a vitéz urat kellemetlen helyzetéből.

Azután megismertkedett Henriette-tel, a kit megszöktetett a kapitány elől Pármában, s az a tizenhét nap, amit ezzel a csodálatos nővel töltött, a legszebb fejezete a szerelmi emlékiratoknak.

Az ablakfüggönyök, miket már sárgára mart az idő, titokzatosan sugnak, lengenek, mintha régen elfelejtett szerelmi történeteket beszélne nek meg az éjféle széllel. Milyen különös ez a szoba is. Csak most jutok hozzá, hogy jobban széttekintsek. Aranyrámás szé-

érvelni nem lehet, mert hiszen a vízvezeték ez év őszére készen lesz.

Arra kell törekedni, hogy a város burkolási szabályzata megkapja a jóváhagyást. Ugy tudjuk, hogy a szabályzat most a jogi kérdések elbírálása céljából az igazságügyi miniszteriumban van. Sürgessék ki az illetékes tényezők a jóváhagyást és kezdienek hozzá a szabályzat végrehajtásához, mert hiszen ezt az állapotot veszedelem nélkül sokáig lehetetlen fentartani.

A rendőrség és a vásár

Kevés a rendőrlétszám.

Azok, akik a rendőrség legutóbbi létszámemlése alkalmából abban a meggyőződésben éltek, hogy ezzel most már évek sorának a munkáját végezték el, meglepetve fogják tapasztalni, hogy még koránt sem oly tökéletes ez a szervezet, ahogy a mai kereskedelmi és ipari fejlődés és az ezzel kapcsolatos liktető városi élet köz- és vagyonbiztonsága megkövetelné. A rendőrfelügyelő ségnek napról-napra a legnagyobb foku elővigyázatra van szüksége, hogy a rendes napi őrségeket ki tudja állítani s a tartalékból helyettesíteni tudja azokat az embereket, a kiket a betegség elvon a szolgálat alól.

Igy a mostani debreceni országos vásár alkalmával is előáll az a tarthatatlan állapot, hogy az összes rendőrlétszám három napon: vasárnap, hétfőn, kedden szakadatlanul, felváltás nélkül lesz szolgálatban s amikor egyik kötelezettségét teljesítetté, már mehet a másik szolgálatba, amíg a 72 órája le nem telik.

Ezidő szerint ugyanis a rendőrség 132 főnyil egénységéből 13 — hivatása közben szerzett betegség folytán — nem tehet szolgálatot. A vasárnap 14 embert két előadásra a színházba köt le. A vasut, végőhid és utcai kirendeltség körülbelül háromnegyedét foglalkoztatja a megmaradt létszámnak, úgy hogyha most a lovasok bevonásával a ba-

kek, pamlag, piros kárpittal, betétiét már az egerek rágták ki. Magas, rejtelmes ágy, óriási mennyezettel, mit körülfut a habféhér csipkeháló, titokzatosan és szerelmesen, mint Velencében! Milyen szép! Milyen gyönyör lehetett ebben aludni a tizennyolcadik század közepén, mikor még ezek a csipkék tiszták és hófehérek voltak. — Szédülök. — Azt hittem, hogy megfojt a kábító szivdobogásom.

Ki volt az a Henriette? Nem tudom. — Talán Casanova maga sem tudta. Provencei nemes leány, vagy francia királykisasszony, egy utazgató kalandvágyó tündérke, aki a hatás kedvéért néha még katonaruhába is öltözött, vagy tényleg hercegi ház leánya, a hogy azt a memoárok sejtetik; hogy lehet azt most már megállapítani? Casanova rejtélyes körülmények között ismerkedett meg vele s titokzatos volt még az elszakadásuk is; egy fényes, csillogó hercegi estély után Pármában. Többé nem is találkoztak egymással.

Egy nagy, színes és csillogó szerelmi regény, amelynek nincs eleje és nincs befejezése. Egy regény, amely csak a tizennyolcadik században történhetett meg és csak Casanovával. A milyet nem lehet költeni és kigondolni, ilyet nem tud gyártani csak maga az élet!

Casanova igazat irt. Ezt megállapította már róla az oknyomozó kutatás, egy buzgó olasz tudós képében, aki városról-városra utána járt és kutatott, hogy bizonyosságot szerezzen e nagyszerű velencei világi kalandjainak a hitelességéről. Igaz és nem bántó, a

romvásártér őrségét ki akarják állítani, még a tartalék őrséget is teljesen igénybe venni kénytelen a rendőrkapitányság intézősége. Ez a baromvásártéri őrség 15 főnyi lesz s ha a legénység a 72 órai szolgálat közben ki nem dől, egyik szolgálat után közvetlen a másik őrséget kell átvennie, hogy teljesen meg tudjon felelni köteles tisztének.

Emberfeletti erőt kíván ez a mai létszám mellett a rendőrségtől a város közönsége s így aligha tévedünk mikor azt látjuk, hogy a legutóbb történt létszámemelés csak odáig vezetett, mikép tisztábban látjuk, vajjon mily irányban is kell a jövőben intézkednünk, hogy a város köz és vagyonbiztonsága minden időben megrázkódtatás nélkül legyen biztosítva?!

A magyarok és a dollár

Megjegyzések egy pénzügyi jelentéshez.

Következőket olvasom egyik vidéki pénzügyi évi jelentésében: Említésre méltónak tartják, hogy amikor összeköttetésünkből folyólag 3650 egyennek a mult év május óta 350.000 K körüli átutalásokat közvetítettünk; ha hozzá vesszük azt, hogy ezt Törökszentmiklóson írják, a magyarság kellő közepéből, hát ez egy kicsit megállítja azt a régi szép tant a Kánaánról; a szép közmondásról, hogy extra Hungariam von est vita.

Mondok még mást is, jellemzőbbet; Tiszapolgár itt van közelben; határa 60.000 hold, abból 48.000 hold az egri káptalané; 12.000 a magán birtok; lakosainak száma 6—7000 fő lehet; az Amerikában távollévők száma a népszámláláskor 1200 legjobb korában levő férfi és ebből 200 asszony volt; az utolsó évben oda érkezett amerikai pénzügyi küldemények összegét beavatott és a helyzettel ismerős emberek 5—600.000 kor-ra teszik, ez természetesen a felesleg, mert hisz a kin élő szegény magyarnak meg is kell élni; ez annyit tesz, hogy nagy ipari központokon dolgozó, minősítetlen parasztmunkás átlag évi 5—700 koronát meg tud takarítani — és haza tud küldeni — és ab-

mint hogy az ez emlékiratokat nem a nagy-képi önhietség diktálta neki tollba, nem is indiszkrét, akár csak a magunk életrajzát olvasnók, úgy hat az egész, mint egy szép és magába szállott lélek önvallomása.

De nem tudok aludni. Távolról, talán valami elhagyott osztréiából idáig zug a cselló mély, énekszerű hangja, de mintha még mindig Henriette ujjai játszanának rajta, hogy Casanovát újabb biüvöletbe eítsék. Ez az ifju és rajongó velencei talán nem is volt nőhódító, ahogy ma él a képzeletben, csak jobban tudott lelkesülni a szépért, mint mi, s ezért lehetett neki nagyobb sikerei is. A nők végül is azoké lesznek, akik a legjobban megkivánják őket s neki nem szerencsése, talán csak átka, hogy örökösen farkasétvágya volt.

Öntudatlan, mély álomba estem hirtelen, arcomra sápadt árnyat vont a gyertyák lobogó lángja, de már nem volt erőm, hogy elfújjam. Milyen különös! Az ólomkamrák kísértettek álmaimban szüntelen, láncravert, reménytelen szerelmesekkel.

Fölríadtam . . .

Gyönyörű szőke leány állott az ágyam előtt. Mint egy árnyék! Ajka rózsás fényben csillogott az ablakon át beáradó napfényben.

— Henriette! — kiáltottam feléje fél-álomban, öntudatlanul.

— Dehogy! — felelte mosolvogva a leány. — Lucianak hívnak, szobaleány vagyok s csak azt akartam megkérdezni, hogy föl méltóztatik-e kelni, vagy az ágyban párancsol reggelizni?

ból az ságokat lőle, h telendő ugyane dobon, mok te bele kis

Itt másik mazujv ről 131, képercs szes tá vedek, Amerik gekből, gyanító is lehet

Polgár minden tifundiú vándor) az elhe egyálta elnéptel vergyal tő; ren szükség 10—20 Amerik

Tis egész másfél ládot a jobb ko

Ha nyokat óriási elhatáro fogalmá megmo ember ságokat resztül vaoy ipartele heti ső lehetetl másik e produk lan ros

K

Sz

Lo

hajósti ditott n nak, Pl hogy v litják f lil, dró rázolni ki még kor a szüléké mely a

Be

tó társ vén ér tasztró gálóbiz ián me kifizet kivétel a Titan és az rülni.

Ne

tegnap bizotts katasz árböck

ból az itthon maradó asszony a hazai adóságot törleszti, vagy földet vásárolna belőle, ha tudna; de nincs föld, mert a föltisztelendő és méltóságos káptalané nem eladó; ugyanez a viszony a közeli helyeken, Tiszadobon, Dadán, Eszláron is; ott a latifundiumok terjeszkednek; dehogyan eszterének bele kisbérleket.

Itt fekszenek előttem Hajdumegye egyik másik járásának népszámlálási adatai; Balmazújvárosról 460, Sámsonból 137, Egyekről 131, Csegéről 107, Vámospércséről 95, Miképécsről 141 a távollevők száma; az összes távollevők 1080 körül jár és alig tévedek, ha a távollevők 60 %-át 600 magyart Amerikában gondolok; csupa olyan községek közül, amelyekről eddig nem sejtettük, alig gyanítottuk, hogy onnan még kivándorolni is lehet; a legnagyobb arányú a kivándorlás Polgárról és meg vagyok győződve, hogy mindenütt, ahol a klerus vagy mágnás-latifundiumok veszik körül a községet, a kivándorlás természetszerűleg erősebb, mert az elhelyezkedés sokkal nehezebb, illetőleg egyáltalán lehetetlen; az északi vármegyék elnéptelenedése főleg sorozásoknál és a fegyvergyakorlatokra való behívásnál észlelhető; rendszer, hogy ha 100 tartalékosra van szükség, négyszázat kell behívni, mert 10—20 egyén a betegek, a többi pedig már Amerikában van.

Tiszapolgárról 1000 ember hiányzik, az egész országból hivatalos adatok szerint másfél millió munkás; szerető hajlamu, családát alapító, törekvő, megélni akaró, legjobb korbéli ember.

Ha a gondolkodó ember ezeket a viszonyokat látja és elgondolja azt, hogy mily óriási elkeseredésnek kell felszaporodni; — elhatározásu, a földhöz, otthonába, a haza fogalmába kapaszkodó tömegben, míg az megmozdul és ujhonfoglalásba kezd, ha az ember elgondolja azokat a sylvos viszontagságokat, amiken a szegény kivándorló keresztül megy, míg el nem jut addig a kohóig vagy bányaig vagy üvegfüvőig vagy más ipartelepig, amelyben a kenyerét megkeresheti sőt amely megtakarításokhoz juttatja; lehetetlen, hogy észébe ne jusson az érem másik oldala is: a kégyesen szundikáló, inprodutív klerus vagyon és a kihasználatlan rosszul adminisztrált latifundium.

N. N.

Katasztrófa után

Szobrot emelnek a markonistának.

Londonból táviratozzák: A kereskedelmi hajóoszték klubja mozgalmat és gyűjtést indított meg, hogy a Titanic hős markonistájának, Philipsnek szobrot emeljen. A terv az, hogy valamely kereskedelmi kikötőben állítják föl a szobrot, amely életnagyságon felül, dróttalan távirókészülék mellett fogja ábrázolni a Titanic elveszett markonistáját, a ki még akkor sem gondolt menekülésre, mikor a hajó már süllyedni kezdett, hanem készülékénél maradt. Ez lesz az első szobor, mely a dróttalan táviratozást jelképezi.

Berlinből táviratozzák: A német biztosító társaságok, melyek viszontbiztosítás révén érzékenyen károsodnak a Titanic katasztrófáján, a washingtoni parlamenti vizsgálóbizottság előtt tett tanuvallomások alapján meg fogják tagadni a biztosítási prémium kifizetését, mert a megmenekültek majdnem kivétel nélkül azt állítják, hogy a pusztulást a Titanic kapitánya és személyzete okozta, és az összeütközést el lehetett volna kerülni.

New-Yorkból táviratozzák: Érdekes volt tegnap Fleet matróz kihallgatása a szenátusi bizottság előtt. Ez volt az a matróz, aki a katasztrófa idején őrszolgálatot teljesített az árbóckosárban. A vizsgálóbizottság szakértő

tagjai keresztkérdések alá fogták s arról vallatták, hogy miképen lehetett, hogy csak az utolsó pillanatban vette észre a jéghegyet, mire Fleet bevallotta, hogy nem volt messzelátója. Maga is csodálkozott rajta, hogy nem adnak neki távcsövet, mikor felkuszott a kosárba, kért is felettesétől, még sem kapott, holott messzelátóval hamarabb pillantotta volna meg a veszedelmet.

A büzös hajó.

Washingtonból táviratozzák: A megmenekült negyedik hajóoszték azt vallotta, hogy az összeütközés után feltűnt a láthatáron egy gőzös, a Titanic vészjeleire nem válaszolt s nemsokára el is tűnt. Ez a hajó, amelynek lámpáit a negyedik hajóoszték jól látta, valószínűleg a Hellig Olaf dán gőzös volt, amely e hónap 17-én érkezett Newyorkba és jelentette, hogy a katasztrófa színhelyéhez közel jéghegyeket látott.

Színház és Művészet

Heti műsor.

CSÜTÖRTÖKÖN: *Gyurkovics leányok*, vigiáték. (B. bérlet.)

PÉNTEKEN: *Váljunk el*, vigiáték. (C. bérlet.)

SZOMBATON: *Pillangó kisasszony*, opera. Uj betanulással. (A. bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Tatárjárás*, operett. (Mérsékelt helyárrakkal.)

VASÁRNAP: Este *Nemzetes asszony*, vigiáték. — Bemutató előadás. (Kisbérlet.)

HÉTFŐN: *Nemzetes asszony*, vigiáték. (B. bérlet.)

A heidelbergi diákélet. Tanay Frigyes, aki a debreceni színpadról került oroszországi kerei színhelyére a fővárosba, ma mint vendég jött ide vissza. Fogadtatása meleg, bensőségteljes és olyan őszinte volt, ahogy csak régen látott bizalmas barátokat fogad az ember. A heidelbergi diákélet pedig különösen alkalmas volt a rég emlékek felújítására. Ez a szentimentális, hangulatok, sóhajok és könyűkre épített szindarab hamar megtalálta az utat az érzékenyebb részekhez. Tanay Frigyes pedig minden árnyalatát kiaknázta szerepének. Az a megkapó melegség, mely az ő egyéniségéből, hangjából árad olyan, mint a tavaszi napsugár, mely mindent széppé, derissé tud varázsolni. Beszédének árnyalata pedig különösen alkalmas a sötétebb tónusok festésére. Ez magyarázza azt az őszinte sikert, melyet minden póz, vagy nagyobb emóció nélkül tudott kiváltani. Majdnem ugyanezen tulajdonságok egyesülnek partnerében Vajda Ilonkában, aki teljes mértékben osztozott a sikerben a vendégművészzel. Kisebb szerepekben Uti Gizella, Guthy Sári, Kassay, Ligeti és Désy érdemelnek említést. Mig Kemény Juttner doktora — bár egységes — de kissé színtelen volt.

Vasárnap délután. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal 3 órai kezdettel a *Tatárjárás* operett kerül színre. Jegyeket ez előadásra a színházi pénztár előre árusít.

Nemzetes asszony. Géczy István pályadíjnyertes falusi vigiátékának bemutatója vasárnap este lesz. A *Nemzetes asszony* premier előadása iránt nem csak Debrecenben, de a fővárosban is nagy érdeklődéssel vésztetnek. Géczy István értesítette Zilahy igazgatót, hogy új darabja bemutatóján jelen lesz. A Csokonai-kör az előadás után a szerző tiszteletére bankettet rendez. A *Nemzetes asszony* debreceni bemutatója után a kolozsvári és nagyváradi színházban s színe kerül.

Tanay Frigyes vendégjátéka. Csütörtökön este a Gyurkovics leányok vigiátékban lép fel másodszor Tanay Frigyes, a Vigszínház kiváló művésze a debreceni színpadon. A népszerű fővárosi művész a Gyurkovics leányok vigiátékban Horkay szerepét játssza el bravuros művészzel, melyben a fővárosi közönséget meghódította. Pénteken Tanay a Váljunk el vigiátékban bucsuzik el a debreceni közönségtől. A vendégjátékok iránt igen nagy az érdeklődés. Különösen a Gyurkovics leányok és Váljunk el vigiátékok iránt történt tömeges előjegyzés.

Justhék okvetetlenkednek

Nincs még rend a politikában.

Lukács László kinevezése nem tudta egyszerre meghozni azt a várva várt, rég óhajtott rendet, amelyet pedig ez az ország olyan nagyon régen s annyira kárral nélkülöz. És az ellenzék, amely annyira szereti hangoztatni hazafiságát, amely munka, alkotás, sőt legtöbbször akarás nélküli egyenesen ebből a hazafiságból élt, nem tért észére, nem fogadta jobbik meggyőződését, hanem folytatja átkos munkáját ott, ahol elhagyta.

Hinnünk kell azonban, hogy ez a viselkedés csak rátartiság és a megegyezés meglesz, mert lehetetlennek tartjuk, hogy magyar politikai párt csupán jelszavak birtokában, a hatalom birtokáért esztendőn át meggátolhassák az ország képviselőit munkájukat. Vagy ha igen, büntetlenül. Hogy lehet-e ez ki fog derülni a delegációk után, a mikor a kormány be fog mutatkozni.

A mai eseményekről és kombinációkról tudósításunk a következő:

A delegáció ülése.

A magyar delegációt, mint félhivatalosan jelentik, e hónap 30-án, kedden délelőtt 11 órára teljes ülésre hívták össze Bécsbe. — Ezen az ülésen meghallgatják a költségvetési provizóriumra vonatkozó előterjesztést, hogy azután a négy egyesült albizottság rögtön tárgyalás alá vegye.

Justhék fenyegetőzése.

Justh Gyula ma kijelentette, hogy **Lukács Lászlóval** való tárgyalás — legalább ez-így szerint — *megszűntnek tekinthető*, mert ők a felajánlott tervet még a tárgyalás alapjául sem fogadhatják el. A pártvezetőség szerint obstrukciós izü, nagy vitára készülnek már az új kormány bemutatkozása kapcsán, a véderőjavaslat ellen pedig teljes erővel folytatni fogják a technikai obstrukciót és az általános, egyenlő és titkos választói jog biztosítása nélkül még a provizóriumot sem adnák meg a kormánynak, hanem azt is megobstruálnák.

A pártonkívüli függetlenségek elnöke, **Egry Béla** ma a következőket mondta:

— **Lukács László választójogi tervezetét** mi se fogadjuk el s az új kormánnyal szemben az eddigi harc folytatásának álláspontjára helyezkedünk. E tekintetben teljén egyetértünk a Justh-párttal. Harc a Lukács-kabinet ellen életre-halálra; ez a mi jelszavunk, minthogy Lukácsnak a kormánya, a politikája, a rendszere, mindene a régi marad.

Lukács és a néppárt.

Lukács László ma délelőtt tíz óra után felkereste **Zichy Aladár** grófot, a néppárt elnökét. Lukács László tizenegy óráig időzött Zichy Aladár Scitovszky-téri palotájában és részletesen ismertette kibontakozási tervét. Gróf Zichy Aladár érdemleges nyilatko-

zapot nem tett a dezinált miniszterelnök előtt s az előterjesztéseket csupán ad referendum vette.

Zichy Aladár gróf Lukács Lászlót távozása után az országgyűlési néppárt klubjába hajtattott, ahova telefonon tizenkét órára sürgős értekezletre hívták össze a néppárt tagjait.

A néppárt tagjai kellő számban nem jöttek össze. Az értekezletet nem is tartották meg s így határozatot nem hozhattak.

Bizalom a sikerben.

Az új kormány és a munkapárt körében az ellenzék harci készülődésével szemben még mindig erősen biznak abban, hogy végre is sikerülni fog megtalálni a kibontakozás föltételeit. Valószínű, hogy a delegáció után új kísérlet fog történni a parlamenti helyzet szanálására. De ha ez a kísérlet is sikertelen marad: a kormánynak arra is lesz felelete.

Kombinációk a jövőre.

A Justh-párt hitét, hogy a békés kibontakozást felülről fogják siettetni, táplálja az a hír, hogy Oroszország csatlakozása Olaszország akciójához, nagy külpolitikai boynodalmaknak veti árnyékát s monarchikus érdekek, hogy béke és rend legyen.

Munkapárti forrásból jelentik: Lukács László miniszterelnök ma, legkésőbb holnap befejezi tanácskozásait az ellenzéki pártokkal. A tanácskozások eredményét pártja elé terjeszti s lehet, hogy a párt döntése után nyomban Bécsbe utazik s jelentést tesz a felségnek s tőle várja az utasítást a további teendők tekintetében. Ez a kihallgatás állítólag pénteken lesz s ezt követné szombaton a kabinet még esküt nem tett tagjainak az esküitétele. Forrásunk még annyit mondott, hogy nagy és előre nem látott meglepetésre van kilátás.

Zigomár bucsuja

Kitiltották a város területéről.

Tegnap számunkban részletesen ismertettük Péter Gyula, volt csizmadia legény, szállodai portás esetét, akit a mozi reklám és az ott tartott épületes magyarázat annyira megzavart, hogy rablóbandát akart szervezni s mint a „mozi hőse” Zigomár, ő is a legvakmerőbb betöréseken és utonállásokon törté a fejét.

A rendőrség azonban a tegnapi napon letartóztatta s ma reggel átkísértette a kir. ügyészségre. Minthogy semmiféle konkrét vád bebizonyítható nem volt ellene, az ügyészség kénytelen volt szabadon bocsájtani, a rendőrség pedig csak közigazgatási úton járhatott el a megtévelyedett fiatalemberrel szemben. Örök időkre kitiltotta a város területéről.

Ma délelőtt hirdette ki ezt a határozatot Péter Gyula előtt Hortobágyi rendőrfogalmazó s megmagyaráza hogy ezentul zárva lesz előtte Debrecen területe, intette, térjen vissza becsületes mesterségéhez és felejtse el azt a rögeszmét, hogy Zigomár példáján lelkesülve, gazember legyen.

— Megértette?

— Meg kérem.

— Hát mit fog csinálni?

— Hazamegyek Nyiregyházára és megvárom, amíg kifejlődök és imponálóbb alakom lesz.

— És aztán?

— Aztán, majd meglátjuk, mit lehet csinálni...

Az ajtóig ment, ahonnan visszafordult: A viszontlátásig fogalmazó ur! Azt hiszem, nekünk még lesz dolgunk egymással!

— Pedig az magának legalább 30 napot jelent! — intette a fogalmazó.

De Péter Gyula már úgy látszik, beleélte magát a mozidramába s a börtön és a dicsőség között elvégezte a számadást. Mert cinikusan, gazember módjára vágta a fogalmazó arcába:

— Harminc nap: — mi az egy Zigomárnak?!

Aztán büszkén, mint aki reményteljesen indul meg jövőendő pályáján, ruganyos léptekkel hagyta el a rendőrkapitányság épületét, hogy meginduljon — első tolonc útjára.

HIREK

— **Hajdúvármegye közgyűlése.** A vármegye tavaszi rendkívüli közgyűlése május hó 15-én lesz, amikor a törvényhatósági bizottság több fontos ügyet fog elintézni. A tárgysorozaton szerepel a hajduböszörményi főszolgabírói állásnak betöltése és ezzel kapcsolatban több megüresedő állásnak betöltése is. A közgyűlést megelőzően 11-én délelőtt fél tizenegy órakor számonkérőszéki 13-án pedig állandó választmányi ülés lesz.

— **Beteg a pápa.** Rómából érkezett táviratok nagyon kedvezőtlen jelentéseket hoznak a pápa állapotáról. Környezete igyekszik titkolni a rossz híreket és a lapokban állandóan kommunikék jelennek meg, hogy a pápa ekkor és ekkor audienciákat tart. A kihallgatásokat azonban nem a pápa, hanem az államtitkár előtt folynak le. A szentatya közzvényén kívül súlyos ideggyógyban szenved és orvosai attól tartanak, hogy a lelki baja teljesen erőt vesz rajta. Rendkívül vágyódik Velence után és órákig buskomorsába merül.

— **A jövőendő trónörökös automobilversenyen.** Bécsből táviratozzák: Károly Ferenc József királyi herceg a cs. kir. osztrák automobil klubnál bejelentette részvételét a nemzetközi alpesi verseny utazáson, amely június 16-tól 28-ig lesz. Most történik először hogy a királyi családnak egy tagja automobil versenyben vesz részt.

— **Jakabffy Imre államtitkár kiténtése.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Tudvalevőleg Jakabffy Imre államtitkárnak, aki a Khuen-Héderváry kormány lemondásakor szintén beadta lemondását, de Lukács László kérésére megmaradt állásában, a király a Ferenc József rend nagykeresztjét adományozta.

— **Negyvenéves szolgálati jubileum.** Szép ünnepélyre készül a debreceni m. kir. 12. számú felmérési felügyelőség folyó hó 27-én, amikor is szeretett, általános közbecsültségek örvendő főnökök Székely Ferencz felmérési felügyelőnek állami szolgálatba lépésének 40 éves évfordulója alkalmával a Bika szálloda nagytermében este 8 órakor társas vacsorát rendez. Tekintettel arra, hogy Székely Ferencz úgy a hivatalos munkálkodása alatt, mint a társadalmi tevékenység sok-sok ágában mindenkítől az őszinte elismerést érdemelte ki, az ünnepélyes vacsora a legsikerültebbnek ígérkezik. Mindazok, kik bővebb felvilágosítást óhajtanak a bankettre vonatkozólag, forduljanak Karap Géza kir. kataszteri mérnökhöz Debrecen Péterfia-u. 42—44. sz. alá.

— **Fényes esküvő.** Impozáns esküvő folyt le ma délután Debrecenben. Ifj. Gyarmati István földbirtokos, Gyarmati István jónévű debreceni polgár fia vezette oltárhoz Ungváry Mancikát, Ungváry József tekintélyes debreceni polgár bájos és szép leányát. A polgári szertartást egyházi áldás követte, melyet Szele György református lelkész adott az új párna.

— **Nem szakadtak meg a tárgyalások.** Fővárosi tudósítónk jelenti a késő éjjeli órákban: Lukács László ma este megjelent a munkapárti körhelyiségben ahol hosszabb eszmecsere folytatótt. Illetékes helyről itt azt az információt nyerték, hogy Lukács László és a Justh-párt között nem szakadtak meg a tárgyalások, mert a miniszterelnök Batthyány útján megintente, hogy álljon elő most ő a javaslatával s hiszi, hogy ez meg is történik. Provizoriumról nem tárgyalnak.

— **Felmentett főispán.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Jakabffy Istvánt, Csanád vármegye főispániát ezen állásából saját kérelmére felmentette.

— **Szemle a csendőrségnél.** Altörjay Imre cs. és kir. vezérőrnagy, a magyar korona országai csendőrségének felügyelője, ma este a csendőrség megszemlélése miatt Debrecenbe érkezett.

— **A debreceni Kálvineum-ünnep.** Megemlékeztünk arról, hogy a Kálvineum-bizottság május hó 18. és 19-ik napján nagyszabású ünnepélyt rendez Debrecenben, melynek egyik programpontja a színházi előadás. Miután akkorára már a színházi előadások, illetve a széken befejeződik, a Kálvineum-ünnepély ott e napokban megtartható lesz. A bizottság ma adta be a kérést a színháznak e két estére való átengedése iránt.

— **Jelölés a zentai kerületben.** Zentáról táviratozzák: Mikocevit Kanut közjegyzővé való kinevezésével megüresedett zentai képviselőségre a munkapárt Teleszky János pénzügyminisztert, a Kossuth-párt Hoitsy Pált, a Justh-párt Fernbach Péter volt főispánt jelölte.

— **Halálozás.** Vági Izsó városunk ösmert s köztisztelőben álló iparosa hosszas szenvedés után tegnap reggel meghalt. Nagy családját és a szerető rokonokat súlyosan érte ez a csapás. A temetési szertartás az izr. temető halottas házából csütörtök délután 3 órakor lesz.

— **Az olasz török háború.** Konstantinápoly, április 23. Giers orosz nagykövet a portának írásbeli nyilatkozatot nyújtott át, mely követeli, hogy a Dardanellák a hajózás számára újra megnyitassanak. Híre jár, hogy már minden intézkedés megtörtént, hogy az aknákat a hajók útjából eltávolítsák. Ez néhány órával a holnapi minisztertanácsnak ilyen határozata után már meg is lesz valószínűsíthető.

Konstantinápoly, április 23. A külügyminisztériumhoz közel álló körökben kijelentik, hogy a porta válassza a hatalmak közvetítő lépésére rendkívül barátságos hangon van tartva s a nagykövetekre igen jó hatást tett. A porta a válasz tartalmáról egyelőre nem tesz közléseket. A holnapi miniszter tanács fog dönteni arról, vajon a választjegyzéket közzétegyék-e. A válasz alapelvei megfelelnek az e hó 20-án közölt rezümének. A válasz ezenfelül hír szerint kiemeli, hogy Olaszország csupán néhány parti helyet szál lott meg Tripolisban, amelynek lakossága változatlan hűséggel viseltetik Törökország iránt. A választjegyzék végül fölveti a kérdést, hogyan lehet elképzelni, hogy az annexió dekrétum szolgáljon a békétárgyalások alapjául.

Konstantinápoly, április 23. Két olasz hajóügynököt, a Rossi testvéreket kiutasították.

— **A Péterfia-utca portalanítása.** A honvéd parancsnokság ma kérvényt adott be a városi tanácshoz, hogy a Péterfia-utcát portalajjal öntöztesse egész a Nagyerdőig, vagy legalább az Egymalom-utcától kezdve, mert a beállott száraz időben tűrhetetlen nagy a por. A tanács legközelebb dönt ez ügyben.

— **A debreceni kerületi munkásbiztosító pénztár közgyűlése** i. hó 21-én részvétel nélkül folytán megtartható nem lévén, értesíti az igazgatóságot az érdekelt kiküldöttet, hogy a közgyűlés folyó hó 28-án a megjelentek számára való tekintet nélkül határozni fog.

chalyb resin a helyére
fegyverezli!

— **Eljegyzés.** Grosz Károly helybéli nagykereskedő eljegyezte Stern Bernát komáromi nagykereskedő leányát Olgát.

— **Tisza István gróf az árvákért.** Megírtuk már, hogy a protestáns lelkészek özvegyeit és árváit gyámolító Kálvineum egyesület május 11-én Aradon a színházban nagyszabású jótékonycélu hangversenyt rendez. Aradon már most is igen nagy az érdeklődés az ünnepély iránt, mert eltekintve a jótékony céltól, maga a színházi délután magas nivóju műsora is emlékeztetessé fogja tenni a Kálvineum színházi előadását. Az aradi protestáns egyház, amelynek égíze alatt fog lefolyni az ünnepély, tegnap délután ülést tartott, amelyen a legnagyobb részletességgel beszélték meg az ünnepély műsorát. Az ünnepélyt a tanítóképző énekkara vezeti be, utána Tisza István gróf mond ünnepi beszédet. Utána Arad város társadalma elitjének hölgy és férfitagjai szerepelnek.

— **A Patay-telep közevése.** A Patay-telepi lakosok újabb kérést adtak be a városi tanácshoz, hogy a főutcát köveztesse ki. A Patay-telepiek már többször adtak be hasonló kérelmet, de a hozzájárulásra vonatkozóan nem tettek nyilatkozatot.

— **Kevés a víz a vágóhídon.** A hentesek és mészárosok már több ízben panaszkodtak, hogy nem áll elég víz a rendelkezésükre. Ez a panasz most be is igazolódott annyiban, ha az összes csapokat egyszerre használják, az utolsó két csapon már nem jön víz, de rendes körülmények közt, ha beosztással dolgoznak, elég víz áll rendelkezésükre.

— **Új okmánybélyegek.** A pénzügyminiszterium tudvalevően elhatározta, hogy 1913. január elsejétől fogva új okmánybélyegeket hoz forgalomba. A pénzügyi kormány művészi kivitelű bélyegeket kíván nyomtatni és ezek tervezésére művészeti pályázat kiírását határozta el. A miniszterium a pályázat rendezésére az Országos Magyar Iparművészeti Társulatot kérte föl, amelynek pályadíjak kitűzésére négyezer nyolcszáz koronát bocsátott rendelkezésére. A társulat most hirdeti ki a pályázatot és pedig hat darab egyenként 500 koronás és hat darab egyenként 300 koronás pályadíjjal. A pályázat határideje ez évi szeptember 15-én déli 12 órakor jár le. Addig kell a jelígyés borítékba zárt pályaműveket a társulat igazgatóságához beküldeni. Kívánatik a korona-, a vegyes- (korona és fillér) és a fillérrétkü bélyegjegyek tervrajza, fehér alapon tollrajzban a bélyegjegyek méreteinek négyzetes nagyságában.

— **A Vilmos huszárok nagyhete.** Meleg napjai voltak a 7-ik Vilmos huszárezred tisztikarára és legénységének. Lovag Brudermann lovassági főfelügyelő és lovassági tábornok az ezred és a tiszt lovászdandár iskola inspicálására hétfőn este Debrecenbe érkezett. A lovassági főfelügyelő két napot szándékszik arra fordítani, hogy az ezred katonai készségeit bírálat tárgyául tegye. Szerdán reggel érkezik Rámer ezredes, lovas dandár parancsnok Temesvárról és a két magas katonai személység előtt fog lefolyni az a nagy lovas katonai gyakorlat, amely remélhetőleg Vilmos huszárezred dicsőségével fog végződni. Ezt a váratlanul magas katonai szemlélet valószínűleg az ezredparancsnokságban beállott változás is idézte elő. Berzeviczy ezredes, a 7-ik huszárezred új ezredparancsnoka mutatta be ezuttal ezredét és azt a katonai szellemet és fegyelmet amely a Vilmos huszárezredet a lovas ezrednek legjelesebbjei közé sorozza. Brudermann főfelügyelő a ma tartott szemle után őszinte megelégedését fejezte ki a tisztikar előtt és megígérte, hogy legközelebb az ezred nagyváradi helyőrségét is meg fogja látogatni.

— **Gyilkosság harminc szurással.** Szabadkáról jelentik: Édes János jánoshalmi legény szerelmes volt a falu legszebb leányába, aki azonban Samu István kocsislegényt akarta boldogítani. Samu nem rég el is jegyezte a leányt, Édes Jánost a mellőzés bosszúra ingerelte. Vasárnap éjszaka rálesett Samu Istvánra, a kin harmincnél több szurást ejtett. Samu meghalt, Édest letartóztatták.

— **Halálra ítélték a pozsonyi rablógyilkost.** Bécsből táviratozzák: A bécsi esküdt-szék ma 11 szóval büntésnek mondta ki Stepetákot, a pozsonyi rablógyilkost, mire a törvényszék kötél általi halálra ítélte.

— **A betörőkirály újabb üzenelmei.** Sátoraljuhelyről jelentik nekünk: Pleskó Géza, aki Debrecenben és a környéken nagyobb betöréseket követett el majd mikor kézrekerült, a kassai helyőrségi fogházból két társával, Balogh Ferenc és Kánya Albert katonarabokkal megszökött folytatja betöréseit. Cinkostársai közül Balogh Ferenc már fogoly és az ő vallomásaiból ismeretesek Pleskó újabb betörései és tervei. Balogh elmondta, hogy a szökés után Kánya különvált tőlük és hazament Sárosmegyébe. Ők ketten elhatározták, hogy Zemplénmegye templomát kifosztogatják. Két templomot fel is törték, de azután menekülniök kellett. Vasárnap éjjel a mezőlaborci állomásra érkeztek. Az állomáson egy határrendőr Baloghot letartóztatta, Pleskó azonban megszökött, Valószínűleg Galiciába menekült. A sinek mentén feszítővasakat találtak, amelyeket Pleskó a katonai fogház lakatosmühelyéből lopott el.

— **Baleset munkaközben.** Sinka Ferenc 50 éves István-gözmalmi munkás, a lépcsőn oly szerencsétlenül bukott el, hogy a lába összezsuzódott, sőt az orvosok konstatálása szerint érrepedést is szenvedett. A mentők beszállították a közkórházba, ahol állapotát igen súlyosnak mondják. — Lukács János téglagyári munkás a járódeszkáról esett le, mely alkalommal a jobb keze hüvelyk uja összezsuzódott.

— **Titokzatos gyermekgyilkosság.** — Rejtélyes eset foglalkoztatja tegnap óta a székesfehérvári csendőrséget. A soponyai temetőben egy borzalmasan feldarabolt gyermekhullára találtak, amely egy női ruhába volt csomagolva. A székesfehérvári csendőrség széles körű nyomozást indított a gyilkos kézrekerítésére. Horváth György soponyai sírásó tegnap délután, mikor a temetőkertben az utakat tisztogatta, az egyik dűlőben egy gyanús csomagra talált. Egy női bluz volt, melyen kívül vércseppek nyomai látszóttak. A csomag körül a föld fel volt turkálva és szerteszét huscafatok feküdtek a fűben. A sírásó botjával szétnyitotta a csomagot. A csomagban egy kis gyermek rémesen összedarabolt holtteste volt. A csontokról a hus legnagyobb része le volt rágva. Valószínű, hogy kőbor ebek jártak a temetőben, kitérték a földből a hullát és a húst lerágták. A borzalmas leletről Horváth nyomban értesítette a község előlíjáróságát, majd a kislányi és székesfehérvári csendőrséget. A csendőrpáncsnokságról bizottság szállt ki a soponyai temetőbe és megállapították, hogy a holttest, a kaponyája után ítéelve, egy 8—10 hónapos csecsemő lehet. Anyomozást természetesen azonnal megindították. Csendőrök mentek szét a környék falvaiba, mert bizonyos, hogy a gyilkosságot csak környékbeli lakos követhette el. Ezeidig azonban semmi nyom sincs.

— **Lenyelte a mutatóujját.** Kaposvárról jelentik: Haragos Ádám kivadási gazda favágás közben a szó szoros értelmében levágta a mutatóujját, úgy, hogy a bőr is alig tartotta. Rettenetes fájdalmában — mielőtt bekötözhetne volna kezé — levágott ujját hirtelen a szájába kapta és ijedtében lenyelte. A nagy jajgatásra ekkor már összesereglett Haragosék házában a falu apraja-nagyja és keresték levágott ujját, amikor a sebesült odaszólt:

— Ne keressétek iszen lenyeltem.

— **Nagy betörés.** Szatmárról jelentik: A napokban betörték Csinka Istvánnak az Ujmajorban levő lakásába s 11.000 koronát elloptak. A csendőrség megindította a vizsgálatot és sikerült a tettest Csircsó László, Simon Sándor és Simon Jenő lócsiszárok személyében elfogni.

— **Agyonlőtt tüzér.** Szatmárról jelentik: A mátészalkai csendőrség letartóztatta Molnár Györgyöt, aki részegen agyonlőtte Kovács László tüzért, aki szabadságidejét Mátészalkán lakó szüleinél töltötte.

— **Bestiális anya.** Szatmárról jelentik: Az év elején a nagydobosi csendőrség letartóztatta Toronyica Györgynét, aki újszülött gyermekét kitette az udvarra, ahol reggelre a kutyák felfalták. A szatmári törvényszék büntető tanácsa a bestiális anyát 3 évi fegyházra ítélte. Toronyicánét a márianosztrai fegyházba szállítják.

— **A betöréses-lopás elleni biztosítást** figyelmébe ajánljuk mindazon olvasóinknak, kik állandó lakásukat nyári szabadságuk alatt, felügyelet nélkül hagyják. Ilyen biztosításokat a Magyar-francia biztosító részvénytársaság (Piac- és Miklós-utcák sarkán; f. évi május 1-től Piac-utca 61. sz. Fischerház) nyújt, a legelőnyösebb feltételek mellett.

— **Az egyiptomi cigaretták váma.** A hivatalos lap ma száma közli az 1912. évi XXVI. törvénycikket, amely a vámvonalon át behozott dohány és dohánygyártmányok után fizetendő engedélyilleték meeváltoztatásáról szól. Hivatalos nyelven ez a törvényjavaslat címe. Közönséges polgári nyelven azonban azt jelenti, hogy drágább lesz az egyiptomi cigaretták és a külföldi szivar. A törvény első paragrafusa ugyanis azt mondja, hogy ezentúl a vámvonalon át behozott dohány és dohánygyártmányok után a vámon felül fizetendő engedélyilleték mérvé az elvámolás alapjául vett tiszta súly minden kilogrammjá után a következőleg állapítatik meg: szivarkákért 60 korona, szivarokért 35 korona, egyéb dohánygyártmányokért 30 korona.

— **Fonclere Pesti biztosító intézet** itteni főigénynökségi irodáját áthelyezte a Kossuth-utca 3. sz. alá II. em. Debreceni Első Takarékpénztár volt iroda helyiségében.

— **Női divatkelmék** kosztümökre, tavaszi és őszi divatos doublekelmék, sima angol szövetek, gyapjú grenadinok, szint játszó sevelyek Marquissette, divatos ajourné zsinór díszek, rojtok, csipkék, napernyők és entouscas ernyők nagy választékban kaphatók Szabó Lajos fia cégnél.

— **A Magyar Király kávéházban** naponta még csak rövid ideig hangversenyeznek a hírneves Első Budapesti Hölgyzenekar Vécsey Ferenc vezetésével. Érdemes meghallgatni ezt a kitünő zenekart.

SPORT

— **Vasárnapi mérkőzések.** Vasárnap a D. T. E. bajnoki mérkőzést tart a Miskolci Sport Egylettel. Az őszi bajnoki fordulóban a D. T. E.—M. Sp. E. mérkőzése eldöntetlen maradt 2:2 arányban, tekintve azonban, hogy a D. T. E. csapata most jó formában van, a miskolciaknak viszont pályájuk nem lévén, rendszeren nem trainirozhatnak, a match a legnagyobb valószínűség szerint a D. T. E. óhajtott győzelmével fog végződni.

A K. A. S. E.—Nagyváradi Athletikai Club bajnoki mérkőzésének is vasárnap kelle ne lezajlania; hogy meg lesz-e tartva és hol, ma még nem tudjuk. A K. A. S. E. jelenleg szintén elég jó formában van és igen biztosan remélhetjük, hogy a mérkőzés a K. A. S. E. eddigi eredményeit egy újabb győzelemmel fogja gazdagítani.

— **Sport kabaré a „Royal”-ban.** Mint már említettük, a D. K. A. S. E. f. év május hó 12-én este fél 9 órakor a „Royal”-szálló-disztermében nagyszabású sport-kabarét rendez, melyre az előkészületek már nagyban folynak. A 100 tagú rendezőség mindent elkövet a siker érdekében; a műsor egyébként rövid, de értékes. Nyitányt játsza Kiss Béla zenekara, Losonczy Artur egy sport-szemponthól érdekes ismertető előadást tart, Hajnal Artur énekel, Szabó Olga urleány pedig egy bájos monológot ad elő. A kabaré iránt óriási az érdeklődés.

Megnyitotta
a Fekete Józsefné

női divatterme, Bethlen-utca 16. sz.

Készíték angol és francia costumöket a legújabb divat szerint jutányos árak mellett.

:: Varró- és tanuló-lányok felvételek. ::

Szíves pártfogást kér

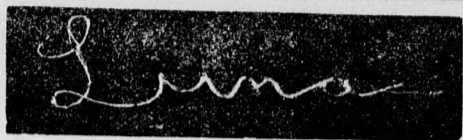
Fekete Józsefné.

Próbálja meg

és készíttesse férfiruháit a legszolidabb árakon kizárólag

Sugár Samu férfi szabónál

Hatvan-utca 18. szám alatt, hol is kitűnő ízlés szerint megvágatott és állandóan raktáron tartott honi és angol gyártmányú szövetekből lesznek előállítva.



A kézi és szénsavas ásványvizek királya.

Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ. nál Debreczenben.

Kiadó üzlethelyiségek.

Simonffy utca 13. szám alatt épülő teljesen modern új házban május 1-re kiadó három üzlethelyiség elegáns portallal ellátva raktárnak használható asztaltalattal pincével.

Értekezni lehet a tulajdonossal, Egyház-tér 11., emelet, délután 1—2 között. Telefon 450. sz.

A legújabb és legmodernebb ékszerkészülnek

Vági István

ékszerész műtermében, Miklós-u. 5. javítások átalakítások a legszebb, legjobban és legolcsóbban eszközöltetnek.

Pontos kiszolgálás.

A mesterdálnok

Cipőm szép és tökéletes, Benne járni élvezetes, Mert ha cipőt szegzek, varrok, Rajt' van



PALMA
kaucsuk sarok.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Tavaszi divatkelme,

selyem, zephyr, ruhavászon, kreton ujdonságok nagy raktára.

Szabott árak! Előzékeny kiszolgálás!

Telefon 632. sz.

Telefon 632. sz.

Halmágyi

divatháza

Debreczen, Piacz-u., a főpostával szemben.

Costüm-osztály

Női és leány costumök remek kivitel K 30-tól.

Pongyola-osztály

Kreton és mosó delain divatos formák K 10-től.

Felöltő-osztály

Kék cheviot felöltők és Raglanok K 18-tól.

Alj-osztály

Divatos angol alj szürke és drapp K 10-től.

Blous-osztály

Delain- szövet- és Batiszt-blouzok K 8-tól.

Selyem, Etamin, Tafft és Posztó felöltő különlegességek és

Eredeti Modellek.

Szolid olcsó árak. Előzékeny kiszolgálás.

Külön mérték-osztály.

Tiszta agyagból készült szép piros
cserép, fali téglá
és legszebb nyersfalazati és
kémény-tégla
csak a
Karczagi
agyagiparnál
Karczagon szereshető be.

Az Első Takarékpénztár

átköltözködése folytán megürült Kosuth-u. 3. sz. alatti első emeleti helyiségek

üzletnek vagy irodának **kiadók.**

Gyomorgörcs, kólíka, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknel a legkitűnőbb háziszser a
Hollandi
Gyomorsepppek
Egy üveg ára 40 fillér.
Kapható
Mihalovits Jenő
gyógyszertárában Debreczenben.

Telefon 945.

Telefon 945.

Tüzifa, szén, mész,
cserép, cement, téglá
és mindennemű építkezési anyagok
legolcsóbb beszerzési forrása

Szügyi Sándornál

Bánffy-u. 6. „Hungária“-malom mellett.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
GÖZTÖRSŐ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

Apró hirdetések.

Levelezés.

Kívánság. Hétfőn írott levelét megkaptam, szerdán írtam «Favoritnak», mit ha nem kapna meg, kérem itt jelezni.

Drága Poilkám, oly jól esik rólad hallanom, hiszen tudod hogy csak téged szeretlek, örülök, ha te jól vagy, csak nyugtasd meg a te mindenedet.

K. L. Miért nem ad életjelt magáról? ... (Ugy várja Fekete Szempár.)

Betöltendő.

Fiatál foghallgatót keresek azonnali belépésre. Dr. Kun Miklós Piac-u. 58.

Fiatal leány az Árpádtéri gyógyszerháza pénztár kezelésére azonnal felvétetik. Árpádtér 1. sz.

Intelligens pénztárosnőt írásbeli ajánlattal, személyes bemutatkozással azonnali belépésre elfogad Szépe, Kossuth-utca.

Adás-vétel.

Tabacó moly irtó por, Naftalin és fereg irtó por. Tartós fényű Linoleum szobalag festékek és parket kenőcsök kaphatók Deutsch Lajos Piac-utca 38. szám alatti fő- és Piac-utca 72. szám alatti fiók üzletében.

Megérkezett a legfinomabb angol divatszövetek Moskovits József uri szabó divattermében, Baraképület.

Egy szép ebédlő-berendezés és három függőlámpa eladó József kir. herceg-utca 21.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászón, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Dus gyökérezett, porhasas szőlővessző különféle fajokban ezerszámra eladó Poroszlay László bocsakaykerti szőlőtelepéről. Cim: Poroszlay László, Debreczen, Alföldi Takarékpénztár.

A Degenfeld-tér 8. szám alatt férfiruha raktáramat átköltözés miatt mélyen leszállított árban árusítom ki. Lövi Benjáminné.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Hallatlan! 100 drb hüvely 32 fillér! Ja persze „Kolibri“ hüvely, ezt feltétlenül izlelje meg mindenki. Kapható Harmathy hüvelykülönlegességek főraktárában Fűvészkert-u. 14.

Egy 8 1/2 méteres alig használt portálc eladó. Ertekezhetni Schön Sándor keztyűs üzletében, Piac-u. 26. sz. alatti barakk.

Valódi lenvászon és batiszt kézzel himzett női ingek a legolcsóbban Kertészné, Sas-utca 4.

Lakás.

Új szálloda! Merkur-szállodám Hatvan-utca 61. sz. a., melyet ujonnan a legnagyobb kényelemmel és eleganciával berendeztem és modern kávéházamat megnyitottam. Szíves pártfogásba ajánlom.

Raktárhelyiségek nagy pinceszék kiadók május 1-re. József kir. herceg-utca 14.

Kidővilágos pincze utcára nyíló üzletnek vagy ipari célra. Arany János-u. 15.

Különléle.

Mencan J. homorú műköszőrüs május elsejétől Degenfeld tér 8. sz. alatt létezik.

Weisz Ferencz gépzemre berendezett asztalos műhelye József kir. herceg-u. 7. Telefon 10-90.

Sertésstíró garák figyelem! András napi árpát evő malacoknál már kezdeni kell adni az országos híró Kun-féle sertésstíró, mert aki ezt adja disznójának, az a legvésebb időben sem hullhat el, mert, hogy ez nem üres reklám, a vézben elhullottak árát 20%-on felül megfizetem, ha orbáncz ellen oltattak s e porral lettek kezelve tavasztól decemberig. Főraktár Mihlovits Jenő gyógyszerháza és Jóna és Jónánál.

Szépség,

szépség a jó izlés követelménye.

Matild krém Méregmentes szépségzerek hatásuk meglepő, levelesnek minden szepőt, májfoltot stb. a bőrt finommá 5 perc alatt fehérré teszik.
Matild arckenőcs
Matild szappan Tessen megpróbálni, ha nem használ. Árát minden kibuvó nélkül visszaadom.
Matild powder
3 színben.

Kun István gyógyszerész.

Kapható minden gyógyszerháza és drogeriában. Főraktár: **Toth Béla** utóda **Kubek** gyógyszerésznél (Tiszapalota) és **Jóna és Jóna** drogeriájában.

Permetezéshez

még ezidőszent az összes európai gyártmányok között, **Veréb István** technikai bobizonyítóján legelőkelesebb a **„Sugár“** permetező. **Veréb István** által, Debreczen I. Szap-anos-u. 10. sz. saját ház már 14 éve országsszerű közmegelegedésre gyártott, saját találmányu **„Sugár“** permetező. **Veréb István** Árát darabonként felelősség mellett 36 korona. Leírás ingyen és bérmentve. Óvakodjunk a m napság gombamódra növő, silány vásári permetezőktől.

Haszonbérbeadás.

Biharmegye „Nagykerekí“ község határában egy 700 kis hold területű (1000 négyszögöles)

tagbirtok

1912. évi október hó 1-ső napjától kezdődőleg — haszonbérbe adatik. Közvetítők nem díjaztatnak. Bővebb felvilágosítást ad **Magyary Miklós ügyvéd, Székelyhíden.** Telefonszáma 12.

Ha „FORHIN“-nal permetez,



I-SZÖR kevesebb a gond,
II-SZÖR kevesebb a munka,
III-SZÖR kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorosa megjavított **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban!
Nagyon erősen tapad a nedves levélre is!
Bármily harmatnál permetezhet vele!
Semmi üledéke nincs! Szemtelen elismerő nyilatkozat! Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett **Rézkénport és bordói port** is. **Kérjen ingyen és bérmentes leírást a FORHIN-gyártól, Budapest, VI., Váci-út 93.**

Elsőrangú biztosító-társaság nagy vezérügynöksége betöltésre vár.

Nagy biztosítási állomány, — régi bevált szervezés. Jelentékeny jövedelem!

Tetterős, tevékeny és óvadékképes pályázók ha nem is szakemberek — akik maguknak **nagy jövedelmet** és **gazdag jövőt** óhajtanak **biztosítani**, sziveskedjenek eziránti kérvényüket eddigi életfolyásuk megjelölésével: **„Nagy vezérügynökség 33762“ sz. a. Schwarz József hirdetési irodájához Budapest, Andrássy-ut 7. címezni.**

Porol szövet- és csipkefüggönyöket, stórokat, divánvédőket, ágy- és asztalterítőket stb.
Fest Tisztít fertőtleníve tisztít
Hrabéczy Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő Részvénytársaság, Széchenyi-utca 42. sz.

delegáció a helyére fejezték!